

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 6.11.2007
KOM(2007) 649 wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Skuteczniejsza walka z terroryzmem

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Skuteczniejsza walka z terroryzmem

I. Zagrożenie

W dzisiejszych czasach terroryzm ma charakter międzynarodowy. Chociaż poczyniono znaczne postępy w zwalczaniu zagrożeń terrorystycznych na świecie oraz w UE, globalne zagrożenie terroryzmem międzynarodowym jest nadal realne. Organizacje terrorystyczne przystosowują się do nowych warunków będących wynikiem globalnych działań antyterrorystycznych. Grupy terrorystyczne mogą być rozproszone w różnych krajach i prowadzić działalność ponad ustalonymi granicami państw, korzystając z ogromnych możliwości, jakie stwarzają im technologie komunikacyjne, takie jak Internet czy telefonia komórkowa. Internet jest powszechnie wykorzystywany przez terrorystów do prowadzenia propagandy, szkoleń, indoktrynacji, rekrutowania nowych członków oraz zdobywania środków finansowych. Niektóre organizacje terrorystyczne wykorzystują również Internet do planowania operacji oraz publicznego przyznawania się do zamachów.

Zagrożenie to stanowi duże wyzwanie dla Unii Europejskiej i jej państw członkowskich. Zarówno Europol jak i Eurojust mogą - i powinny - uczestniczyć w zwalczaniu tych zagrożeń, jednak największe znaczenie ma współpraca państw członkowskich i ich organów krajowych. Współpraca ta znacznie się rozwinęła w ostatnich latach, ponieważ zdano sobie sprawę, że zagrożenie dotyczy wszystkich.

Terrorystyci mogą zaatakować w dowolnym momencie, miejscu i za pomocą dowolnych środków, które w ich przekonaniu będą miały największy skutek. Na świecie jest dziś dostępna broń chemiczna, biologiczna, radiologiczna i jądrowa. Z wyjątkiem materiałów jądrowych, wszystkie te rodzaje broni są stosunkowo niedrogie, a tradycyjny sprzęt wojskowy jest wobec nich w znacznym stopniu nieskuteczny.

Nie możemy lekceważyć zagrożenia. Zachowanie mieszkańców miast, które w ostatnich latach zaatakowali terroryści, jest dla nas wszystkich przykładem. Pomimo negatywnych doświadczeń oraz świadomości, że radykalne siły mogą planować nowe ataki, nie poddali się, nadal swobodnie korzystają z przysługujących im praw podstawowych i chronią je, ponieważ na tych prawach opierają się nasze. Musimy mieć świadomość, że zagrożenie istnieje, oraz podejmować odpowiednie i proporcjonalne kroki zapobiegawcze, ale równocześnie nie możemy pozwolić, aby to zagrożenie zdominowało nasze codzienne życie. Głównym celem terrorystów jest wprowadzenie zamętu w społeczeństwie.

II. Kontekst działań UE: główne środki

Unia Europejska wspiera państwa członkowskie w stawianiu czoła globalnym zagrożeniom. Możemy skutecznie chronić naszych obywateli tylko działając wspólnie w obliczu tego wspólnego zagrożenia. Nie możemy czuć się bezpieczni, nie biorąc odpowiedzialności za zapewnienie takiego bezpieczeństwa.

Dlatego też Europa tworzy bezpieczne otoczenie; może i powinna robić coraz więcej w tym kierunku. Nie możemy przyjąć, że nasze wartości i nasz styl życia są nam dane raz na zawsze - stanowią one delikatną konstrukcję, którą nieustannie trzeba chronić. Terroryzm musi być

zwalczany przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych. Terrorysty zagrażają naszym prawom podstawowym. i to właśnie w ochronę i promowanie tych praw zaangażowana jest Komisja. W ramach zgodnych z tymi prawami powinniśmy opracować konieczne i praworządne środki bezpieczeństwa.

Musimy zjednoczyć się przeciwko terroryzmowi w całej Unii. Musimy działać solidarnie. Terroryzm zagraża nam wszystkim – naszemu bezpieczeństwu, stylowi życia i ideałom. Potrzebujemy wspólnej odpowiedzi na wyzwanie, które dotyczy wszystkich.

Zagrożenie terrorystyczne powinno być zwalczane na szczeblu krajowym – nawet jeśli obecnie wiemy, że zagrożenie to ma charakter międzynarodowy. Działania na szczeblu UE powinny uzupełniać te wysiłki i koncentrować się na zapobieganiu atakom, ochronie obywateli, ściganiu terrorystów i reagowaniu w przypadku ataku. Te cztery aspekty tworzą rdzeń unijnej strategii antyterrorystycznej, która została pierwotnie przyjęta w 2001 r., a ostatnio uaktualniona w grudniu 2005 r. Plan działań służących realizacji strategii został po raz ostatni uaktualniony wiosną 2007 r.

Ponieważ terroryzm jest zjawiskiem globalnym, Unia współpracuje ściśle z krajami partnerskimi oraz organizacjami międzynarodowymi w zakresie prawodawstwa antyterrorystycznego, ścigania przestępstw oraz współpracy sądowej. Zwalczanie terroryzmu w jego różnych aspektach jest stałym punktem obrad na spotkaniach ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych z partnerami strategicznymi oraz na innych forach takich jak ONZ lub szczyt G8. Współpraca ta zaowocowała w szczególności zawarciem porozumień ze Stanami Zjednoczonymi i Kanadą w sprawie przekazywania danych dotyczących rezerwacji pasażera (tzw. dane PNR), pozwalających skuteczniej wykrywać zagrożenia terrorystyczne przy równoczesnym zapewnieniu ochrony danych osobowych. Unia udziela największej pomocy technicznej krajom trzecim na całym świecie, pomagając im wdrażać rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1373 (2001).

Strategia antyterrorystyczna UE określa, w jaki sposób UE może przyczynić się do zwalczania terroryzmu. Głównymi działaniami opisanymi w strategii są:

- zatrzymanie gwałtownej radykalizacji postaw;
- ochrona unijnej infrastruktury krytycznej;
- lepsza wymiana informacji między organami krajowymi oraz współpraca między wszystkimi zainteresowanymi podmiotami w stosownym przypadku;
- reagowanie na niekonwencjonalne zagrożenia;
- lepsze wykrywanie zagrożeń;
- pozbawienie terrorystów zasobów finansowych;
- wsparcie dla ofiar;
- badania i rozwój technologiczny.

Komisja przedstawiła w czerwcu 2006 r. propozycję ramowych zasad określających, w jaki sposób przeprowadzać ocenę polityki w obszarze wolności, bezpieczeństwa i

sprawiedliwości¹. Ocena strategii antyterrorystycznej ma znaczenie szczególne, biorąc pod uwagę możliwość zmian w ocenie zagrożenia oraz wpływ strategii na prawa podstawowe i funkcjonowanie rynków. Komisja ciągle ocenia przyjęte strategie antyterrorystyczne oraz środki przedstawione w przyjętym dzisiaj pakiecie.

1. GWALTOWNA RADYKALIZACJA POSTAW

Kluczowym elementem działań prewencyjnych jest zrozumienie motywacji terrorystów. Komisja opracowuje obecnie strategię dotyczącą wykrywania czynników przyczyniających się do gwałtownej radykalizacji postaw oraz przeciwdziałania im². Badania w tej skomplikowanej dziedzinie są bardzo istotne, dlatego Komisja sponсорuje prace badawcze, konferencje i projekty służące wymianie doświadczeń i lepszemu zrozumieniu tych zagadnień. W tym roku zlecono na przykład wykonanie badań nad czynnikami powodującymi gwałtowną radykalizację postaw, ideologią radykalnych ugrupowań oraz metodami werbowania używanymi do zwiększenia wsparcia dla terroryzmu. Wszystkie te działania prowadzone są w ramach specjalnej unijnej strategii antyradykalizacji postaw i planu działań w tym zakresie. W strategii przypomniano, że „Komisja wspiera te działania poprzez skuteczne ukierunkowanie swoich strategii, w tym poprzez inwestycję środków na badania, organizację konferencji, wsparcie edukacji i dialogu międzykulturowego oraz monitoring na szczeblu paneuropejskim”.

2. OCHRONA INFRASTRUKTURY KRYTYCZNEJ

Istotne znaczenie ma ochrona infrastruktury krytycznej, tj. dróg, torów kolejowych, mostów, infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej oraz elektrowni. Taka infrastruktura jest wysoce współzależna w całej UE oraz globalnie: poziom bezpieczeństwa każdego pojedynczego państwa zależy od bezpieczeństwa zapewnianego przez innych.

Działania Unii Europejskiej przynoszą korzyści poprzez ustanowienie minimalnych standardów bezpieczeństwa oraz wyeliminowanie, na ile to możliwe, słabych punktów i powiązań³. Działania na szczeblu UE stanowią wsparcie dla państw członkowskich, przy równoczesnym przestrzeganiu zasady proporcjonalności. To na państwach członkowskich spoczywa odpowiedzialność za zapewnienie ochrony infrastruktury krytycznej w obrębie własnych granic.

Wniosek w sprawie ogólnych ram strategicznych w zakresie ochrony infrastruktury krytycznej jest obecnie przedmiotem dyskusji w Radzie, a Komisja ma nadzieję, że wkrótce zostaną osiągnięte konkretne wyniki. Powinno to pozwolić na skoncentrowanie się na aktywach i sektorach, które wymagają większej uwagi.

¹ Komunikat w sprawie oceny polityki UE w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (COM (2006) 332) z 28 czerwca 2006 r.

² Patrz np. komunikat z września 2005 r. COM (2005)313.

³ Komisja przyjęła dnia 12 grudnia 2006 r. komunikat w sprawie europejskiego programu ochrony infrastruktury krytycznej (EPCIP) [COM(2006)786 wersja ostateczna] i wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie rozpoznania i wyznaczenia europejskiej infrastruktury krytycznej oraz oceny potrzeb w zakresie zwiększenia jej ochrony [COM(2006) 787 wersja ostateczna]

3. BEZPIECZEŃSTWO TRANSPORTU MIEJSKIEGO

W odpowiedzi na wezwanie szefów państw i rządów UE⁴ Komisja przeprowadziła ocenę, w jaki sposób Wspólnota Europejska może najlepiej przyczynić się do zabezpieczenia europejskiego transportu miejskiego⁵ przed atakami terrorystycznymi.

Poprawa bezpieczeństwa w systemie transportu miejskiego, przy równoczesnej ciągłości świadczenia pełnych i nieograniczonych usług, stanowi ogromne wyzwanie. Z niewielkimi wyjątkami sprzęt i infrastruktura transportu miejskiego nie były pierwotnie dobierane i konstruowane z myślą o kwestiach bezpieczeństwa. Aby zagwarantować wyższy poziom bezpieczeństwa w europejskich systemach transportu miejskiego, konieczna jest bliska współpraca państw członkowskich i wszystkich zaangażowanych organów krajowych oraz przewoźników na szczeblu europejskim. Aby ułatwić taką współpracę, Komisja powoła specjalną ekspercką grupę roboczą ds. bezpieczeństwa transportu miejskiego, która będzie blisko współpracowała z innymi specjalnymi grupami roboczymi w ramach ogólnej ramowej polityki w zakresie ochrony infrastruktury krytycznej. Opis tego szczególnego działania można znaleźć w załączniku do niniejszego komunikatu.

4. WYMIANA INFORMACJI

Wymiana informacji – przy równoczesnej zgodności z prawami podstawowymi i ochroną danych – stanowi jedną z najważniejszych kwestii. Wniosek w sprawie danych dotyczących rezerwacji pasażera, stanowiący część niniejszego pakietu, jest na to dowodem. Komisja wiele zrobiła w tej sprawie. W następstwie przyjęcia dyrektywy w sprawie przechowywania danych operatorzy telefonii oraz dostawcy usług internetowych mają obecnie obowiązek przechowywania danych. Pierwsze kroki w zakresie wdrożenia zasady dostępności podjęto w ramach Traktatu z Prüm: niedługo wszystkie bazy danych państw członkowskich zawierające odciski palców, kody DNA oraz dane rejestracyjne pojazdów będą udostępnione organom innych państw członkowskich.

Komisja planuje finansować działania służące wdrożeniu tego mechanizmu lub usprawnieniu jego działania. Osiągnięto porozumienie w zakresie udzielenia organom ścigania dostępu do systemu informacji wizowej po jego uruchomieniu. Dostęp do systemu pozwoli policji i innym organom ścigania, jak również Europolowi, przeglądać zawarte w nim dane. W systemie przechowywane będą dane dotyczące ponad 70 mln ludzi związane z wizami pobytowymi i tranzytowymi w obszarze Schengen. Wśród danych będą fotografie i odciski dziesięciu palców wnioskodawcy. System informacji wizowej stanie się największą bazą zestawów wszystkich dziesięciu odcisków palców na świecie.

Wszystkie te działania muszą być oparte na solidnych ramach służących ochronie danych. Rada spodziewa się do końca bieżącego roku w zadowalający sposób zakończyć dyskusję nad wnioskiem Komisji dotyczącym dyrektywy ramowej w tej sprawie.

⁴ Rada Unii Europejskiej – Deklaracja w sprawie zwalczania terroryzmu z dnia 29 marca 2004 r. (dokument 07906/04)

⁵ Określonego jako lądowy zbiorowy transport pasażerski obsługiwany za pomocą autobusów, pociągów, metra i tramwajów („kolej lekka”).

5. BROŃ CHEMICZNA, BIOLOGICZNA, RADIOLOGICZNA I JĄDROWA

Chociaż materiały wybuchowe to broń najczęściej używana przez terrorystów, kwestią niezwykle ważną jest odcięcie terrorystom dostępu do broni chemicznej, biologicznej, radiologicznej i jądrowej. Użycie niektórych z takich materiałów może doprowadzić do zakażenia tysięcy ludzi, skażenia gleby, budynków i zasobów transportowych, zniszczenia rolnictwa i zakażenia pogłowa zwierząt, a w rezultacie wpłynąć na łańcuch zaopatrzenia żywnościowego. Zielona księga w sprawie gotowości do przeciwdziałania biozagrożeniom została przyjęta w lipcu 2007 r.

Przeprowadzane są warsztaty z fachowcami w dziedzinie egzekwowania prawa, zdrowia oraz badań naukowych, których celem jest opracowanie przewodnika po najlepszych praktykach w zakresie gotowości i reagowania na biozagrożenia. Trudność polega na skłonieniu do współpracy organów działających w wielu różnych obszarach: organów celnych, policyjnych, wojskowych, biotechnologicznych, instytucji sanitarnych, ośrodków akademickich i ośrodków badań biologicznych. Komisja gromadzi również wiedzę fachową w zakresie broni radiologicznej i nuklearnej. Społeczeństwo oraz osoby odpowiedzialne za ochronę obywateli wciąż obawiają się brudnych bomb i terroryzmu nuklearnego. Terrorysty i inni przestępcy pokazali już, że są zainteresowani tego rodzaju bronią. Gospodarki i społeczeństwa tworzące sieć wzajemnych połączeń są nie tylko podstawą globalnego rozwoju i współpracy, ale również ułatwiają nielegalny handel materiałami radioaktywnymi i nuklearnymi. Komisja zamierza przedstawić pakiet wniosków politycznych w sprawie broni chemicznej, biologicznej, radiologicznej i nuklearnej na początku 2009 r.

6. TECHNOLOGIE WYKRYWCZE

Sprawne, sprawdzone, dostępne, niedrogie oraz wzajemnie uznawane technologie wykrywcze są niezbędnym atutem w zwalczaniu terroryzmu. Nowe technologie nie powinny być tylko domeną terrorystów. Narzędzia wykrywcze odgrywają istotną rolę w działaniach organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Ważną rolę odgrywa współpraca z sektorem prywatnym, dlatego Komisja stara się ją ułatwiać. Zielona księga w sprawie technologii wykrywczych została opublikowana w 2006 r., a odpowiedzi są obecnie analizowane. Kwestie wykrywania są również szeroko omówione w planie działań UE w zakresie materiałów wybuchowych, przyjętym w ramach niniejszego pakietu.

7. POZBAWIENIE TERRORYSTÓW ZASOBÓW FINANSOWYCH

Należy kontynuować i zwiększać wysiłki mające na celu pozbawienie terrorystów zasobów finansowych. Obecnie istnieje już stosowne prawodawstwo WE, ale wzrasta potrzeba podjęcia szerszych działań legislacyjnych, np. działań zapewniających przejrzystość, aby zapewnić państwom członkowskim UE odpowiednie narzędzia do zwalczania finansowania terroryzmu. Komisja nadal współpracuje z państwami członkowskimi w celu poprawy metod zamrażania i konfiskaty mienia terrorystów i dochodów pochodzących z przestępstwa, jak również ustalenia wspólnych minimalnych standardów wyszkolenia dla urzędników prowadzących śledztwa finansowe oraz promuje skuteczną współpracę z jednostkami wywiadu finansowego na poziomie UE.

8. OFIARY TERRORYZMU

Komisja angażuje się w propagowanie solidarności z ofiarami terroryzmu i niesienia im pomocy.

Komisja przekazuje pomoc finansową⁶ organizacjom, które reprezentują interesy ofiar. Finansuje ona innowacyjne i ponadgraniczne projekty, które pomagają ofiarom wieść, w miarę możliwości, takie życie, jakie prowadziły przed atakiem terrorystycznym.

9. BADANIA NAUKOWE I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY

W 2004 r. Komisja wdrożyła trzyletni „Plan przygotowawczy w dziedzinie badań nad bezpieczeństwem (PASR)”. Plan ten, z corocznym budżetem w wysokości 15 mln EUR, był pierwszym krokiem w kierunku nowego obszaru bezpieczeństwa w ramach siódmego programu ramowego UE na rzecz badań i rozwoju technologicznego (7.PR).

W ramach planu przygotowawczego sfinansowano 39 projektów⁷. W oparciu o plan przygotowawczy, w 7. programie ramowym (7.PR na lata 2007-2013) zwiększono budżet na badania nad bezpieczeństwem do 1,4 mld EUR, przy czym uwzględniono również takie obszary, jak wykrywanie materiałów wybuchowych, ochrona przed terroryzmem chemicznym, biologicznym, radioaktywnym i nuklearnym, zarządzanie kryzysowe oraz ochrona infrastruktury krytycznej.

Równocześnie stworzone zostało europejskie forum badań i innowacji w dziedzinie bezpieczeństwa⁸. Działalność forum będzie opierała się na działaniach podjętych już przez Grupę Osobistości⁹ oraz Europejski Komitet Konsultacyjny ds. Badań nad Bezpieczeństwem¹⁰.

⁶ Decyzja Rady z dnia 12 lutego 2007 r. ustanawiająca na lata 2007–2013, jako część programu ogólnego „Prawa podstawowe i sprawiedliwość”, szczegółowy program „Sądownictwo karne”.

⁷ Opis 39 projektów badawczych w ramach planu przygotowawczego, w tym wyników pośrednich i końcowych, można znaleźć na stronie: http://ec.europa.eu/enterprise/security/articles/article_2007-02-23_en.htm.

⁸ Stworzenie europejskiego forum badań i innowacji w dziedzinie bezpieczeństwa zostało ogłoszone w komunikacie Komisji w sprawie **publiczno-prywatnego dialogu** w zakresie **badania i innowacji w dziedzinie bezpieczeństwa** (COM(2007)511 wersja ostateczna) z dnia 11.9.2007 r.

⁹ Grupa Osobistości została utworzona w 2003 r. W swoim końcowym sprawozdaniu (Badania na rzecz bezpiecznej Europy: sprawozdanie Grupy Osobistości w zakresie badań nad bezpieczeństwem, 15 marca 2004 r., http://ec.europa.eu/enterprise/security/doc/gop_en.pdf), Grupa Osobistości zaleciła uwzględnienie w 7.PR obszaru badań nad bezpieczeństwem o minimalnym rocznym budżecie wynoszącym 1 mld euro, a także stworzenie „Europejskiego Komitetu Konsultacyjnego ds. Badań nad Bezpieczeństwem” (ESRAB).

¹⁰ Komitet ESRAB został utworzony decyzją Komisji 2005/516/WE dnia 22 kwietnia 2005 r., a swoje sprawozdanie końcowe opublikował 22 września 2006 r. Zaleca on podjęcie wielodyscyplinarnych badań zorientowanych na konkretne zadania. Powinny one uwzględniać wkład użytkowników docelowych i dostawców w opracowywaniu i realizacji projektu. Sprawozdanie określiło kilka obszarów, w tym bezpieczeństwo infrastruktury, które powinny pobudzić innowacje i poprawić wykorzystanie badań w zamówionych produktach i usługach. Ponadto sprawozdanie ESRAB sugerowało również „stworzenie Europejskiej Rady Bezpieczeństwa (późniejszego Europejskiego forum badań nad bezpieczeństwem i innowacjami) w celu wsparcia szerszego dialogu i wymiany poglądów w odniesieniu do europejskich potrzeb w zakresie bezpieczeństwa. Rada powinna zgromadzić, w niebiurokratyczny sposób, wysokiej rangi cieszących się powszechnym autorytetem przedstawicieli środowisk publicznych i prywatnych w celu wspólnego opracowania strategicznego

Celem europejskiego forum badań i innowacji w dziedzinie bezpieczeństwa jest wspieranie tworzenia strategii bezpieczeństwa cywilnego za pomocą odpowiedniej technologii i bazy naukowej poprzez ustanawianie średnio- i długoterminowego wspólnego programu badań nad bezpieczeństwem, który obejmie wszystkie europejskie zainteresowane strony, zarówno ze strony podaży, jak i popytu. Program ten powinien zawierać harmonogram badań oparty na przyszłych potrzebach docelowych użytkowników publicznych i prywatnych oraz najnowocześniejszych technologiach z zakresu bezpieczeństwa.

Wspólny program badań nad bezpieczeństwem będzie stanowił dokument odniesienia dla planowania badań nad bezpieczeństwem w nadchodzących latach, na poziomie krajowym, regionalnym i przemysłowym, biorąc pod uwagę badania, które zostaną przeprowadzone na poziomie europejskim zgodnie z 7. programem ramowym na rzecz badań i rozwoju technologicznego. Komisja zadba, aby powstały konieczne powiązania między różnymi działaniami antyterrorystycznymi i odpowiednimi grupami roboczymi europejskiego forum badań i innowacji w dziedzinie bezpieczeństwa.

III. Nowy pakiet wniosków: skuteczniejsza walka z terroryzmem

Różne elementy pakietu stanowią odpowiedź na wyraźne wezwania do podjęcia działań przez Komisję - szczególnie ze strony Rady Europejskiej oraz podczas spotkań Rady WSiSW. Zaproponowane środki są wynikiem starannie przygotowanych działań obejmujących szerokie konsultacje z zainteresowanymi stronami, w tym przedstawicielami państw członkowskich, organizacjami pozarządowymi oraz innymi organami publicznymi i prywatnymi. Ataki udaremnione ostatnio w Niemczech, Danii i Austrii przypominają nam wszystkim, że zagrożenie terrorystyczne jest niestety ciągle realne i konieczne są dalsze działania. Oprócz wdrażania strategii antyterrorystycznej UE planowane działania przyczyniają się również do wdrażania ogólnej strategii antyterrorystycznej ONZ, przyjętej podczas Zgromadzenia Ogólnego we wrześniu 2006 r.

Niniejszy pakiet bezpieczeństwa ma na celu poprawę bezpieczeństwa w Europie oraz zmierzenie się z zagrożeniem terrorystycznym poprzez następujące środki:

- **Działania wobec osób wspierających terroryzm.** Rozpowszechnianie propagandy terrorystycznej, szkolenie terrorystów, finansowanie terroryzmu, przekazywanie informacji o konstruowaniu bomb i o materiałach wybuchowych, a także publiczne nawoływanie do przeprowadzania ataków terrorystycznych powinny zostać uznane za przestępstwa i podlegać odpowiednim karom w całej Unii Europejskiej. Proponowane zmiany do decyzji ramowej z 2002 r. zapewnią określenie tych działań jako przestępstw we wszystkich państwach członkowskich i stosowanie sankcji karnych, w tym kary pozbawienia wolności, wobec sprawców tych przestępstw. Europejski nakaz aresztowania oraz europejski nakaz dowodowy powinny być w pełni wykorzystywane w tym celu.
- **Praktyczne działania służące ograniczeniu wykorzystywania materiałów wybuchowych.** Prowadzona będzie znaczna liczba różnych działań służących utrudnieniu terrorystom dostępu do materiałów wybuchowych i ich prekursorów oraz wzmocnieniu narzędzi, którymi dysponują organy wymiaru sprawiedliwości w celu zapobiegania atakom terrorystycznym przy użyciu materiałów

programu bezpieczeństwa i działania jako możliwy organ referencyjny dla realizacji istniejących programów i inicjatyw”.

wybuchowych, zarówno dostępnych w handlu jak i skonstruowanych samodzielnie. Obejmują one system szybkiego ostrzegania o zagubionych lub skradzionych materiałach wybuchowych i podejrzanych transakcjach, sieć ekspertów do spraw usuwania bomb i ich rozbrajania oraz sprawdzanie pracowników przemysłu materiałów wybuchowych. Istotna jest współpraca między sektorem publicznym i prywatnym.

- **Ustanowienie europejskiego systemu wymiany danych dotyczących rezerwacji pasażera („danych PNR”)**. Państwa członkowskie muszą gromadzić te dane, przetwarzać je, a w stosownych przypadkach wzajemnie je sobie przekazywać. Dane PNR kojarzone są zwykle z negocjacjami poza UE, szczególnie ze Stanami Zjednoczonymi. Unia jest potencjalnym celem ataku w stopniu porównywalnym ze Stanami Zjednoczonymi. Dane dotyczące rezerwacji pasażera są ważne, ponieważ dotychczasowe doświadczenie pokazuje, że wiele akcji terrorystycznych wiąże się na którymś z etapów z podróżami między UE a krajem trzecim.
- Komisja przyjmuje również swoje **sprawozdanie na temat wdrożenia obowiązującej decyzji ramowej w sprawie terroryzmu**. Państwa członkowskie powinny w bardziej zdecydowany sposób działać na rzecz włączenia systemu przyjętego w 2002 r. do prawa krajowego, aby wspierać działania swoich organów policyjnych, prokuratury oraz sędziów.

Wniosek:

Musimy nadal wspólnie działać na szczeblu UE w celu zwalczania zagrożenia terroryzmem, przy równoczesnym należyтым rozwijaniu zewnętrznego wymiaru tych działań. Nie ma innej alternatywy, gdyż terroryzm stanowi zagrożenie o charakterze międzynarodowym i ponadgranicznym, a na skutek udanego rozwoju UE interesy państw członkowskich są wspólne. Unia odgrywa ważną rolę poprzez wspieranie państw członkowskich i działania w kwestiach transgranicznych. Jednak to głównie państwa członkowskie są odpowiedzialne za ochronę swoich obywateli. Polityka bezpieczeństwa musi mieć na celu zarówno ochronę obywateli UE, jak i przestrzeganie praw podstawowych. Terroryzm jest wyzwaniem złożonym i wielopłaszczyznowym. Działania na szczeblu UE stanowią próbę odpowiedzi na wszystkie aspekty tego wyzwania - zapobieganie atakom, ochrona obywateli, ściganie terrorystów i reagowanie w przypadku ataku. Obecny pakiet pokazuje zaangażowanie Komisji Europejskiej w dalsze działania związane z tymi wyzwaniami oraz jest kolejnym etapem wzmocnienia naszej ochrony przed terroryzmem.

ZAŁĄCZNIK: Zapewnienie bezpieczeństwa transportu miejskiego

Transport miejski stanowi złożone zagadnienie, obejmujące licznych przewoźników, lokalny przemysł usługowy oraz codzienny przewóz milionów pasażerów. Jest łatwo dostępny dzięki wielu przystankom i punktom przesiadkowym. Jeśli chodzi o bezpieczeństwo, zasadniczo nie ma kontroli pasażerów, a kontrola dostępu, jeśli jest przeprowadzana, to w bardzo ograniczonym zakresie. Ponadto oceny zagrożenia i podatności na atak różnią się bardzo w zależności od różnych rodzajów transportu. W związku z tą złożonością uniwersalne podejście do kwestii bezpieczeństwa nie jest właściwe.

Obecnie bezpieczeństwo transportu miejskiego zapewniają przewoźnicy oraz władze lokalne i krajowe. Na szczeblu europejskim istnieją odpowiednie środki w zakresie transportu lotniczego, morskiego i międzynarodowego przewozu towarowego, nie ma jednak porównywalnych środków w zakresie transportu miejskiego. Ponadto środki w zakresie transportu lotniczego i morskiego opierają się na zasadach określonych w odpowiednich organizacjach międzynarodowych, nie istnieją jednak żadne międzynarodowe zasady ani organizacje w zakresie miejskiego transportu pasażerskiego.

Jak wskazano w pkt 3 niniejszego komunikatu, Komisja ustanowi ekspercką grupę roboczą ds. bezpieczeństwa transportu miejskiego, która będzie się zajmowała tymi kwestiami. Dzięki niej możliwa stanie się wymiana najlepszych praktyk i zdobytych doświadczeń - pozytywnych i negatywnych - w czterech kluczowych obszarach, obejmujących: *środki organizacyjne; nadzór i wykrywanie; odporniejszy sprzęt i urządzenia; oraz postępowanie w przypadkach nagłych*. W perspektywie długoterminowej może to doprowadzić do ustanowienia wspólnie uzgodnionych kryteriów i wskaźników bezpieczeństwa, pozwalających władzom i przewoźnikom na przeprowadzanie oceny własnych systemów oraz opracowywanie planów bezpieczeństwa.

Komisja zachęca państwa członkowskie do mianowania koordynatorów krajowych, których zadaniem będzie ułatwienie działań eksperckiej grupy roboczej ds. bezpieczeństwa transportu miejskiego, zapewnianie jasnych celów, spójności wkładów krajowych oraz procedury monitorowania. Krajowym koordynatorem powinien być przedstawiciel odpowiednich organów państwa członkowskiego czuwających nad bezpieczeństwem transportu.

Zachęca się państwa członkowskie, jak również odpowiednie władze i przewoźników, do wprowadzania i testowania nowych koncepcji bezpieczeństwa, technologii i nowych rozwiązań w sprzęcie i oprogramowaniu. Wszystkie zdobyte doświadczenia mogą przynieść wielkie korzyści Wspólnocie, jeśli nastąpi ich wymiana w ramach eksperckiej grupy roboczej ds. bezpieczeństwa transportu miejskiego oraz europejskiego rejestru technologii lub poprzez bieżące inicjatywy szkoleniowe będące wynikiem współpracy między przewoźnikami. Ponadto Komisja ustanowi stałą listę projektów badawczych i rozwojowych finansowanych ze środków publicznych w tej dziedzinie, zachęcając szczególnie do skoncentrowania się na czynnikach ludzkich i nowych technologiach. Przedstawiciele będą zachęceni do włączenia się do działań i wskazywania, w stosowych przypadkach, nowych potrzeb w zakresie badań związanych z bezpieczeństwem.

Komisja podejmie właściwe działania, promujące uwzględnianie w projektach transportu miejskiego finansowanych przez UE, tam gdzie to konieczne, właściwego wymiaru bezpieczeństwa.